

De Nieuwe Regeling 2011

Handleiding

B N A

N L **INGENIEURS**

Handleiding

BNA
Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst
Bond van Nederlandse Architecten

Jollemanhof 14
Postbus 19606
1000 GP Amsterdam
T 020 555 36 66
F 020 555 36 99
bna@bna.nl
www.bna.nl

NLingenieurs
Branchevereniging van advies-, management- en ingenieursbureaus

Koningskade 30
Postbus 30442
2500 GK Den Haag
T 070 314 18 68
F 070 314 18 78
info@NLingenieurs.nl
www.NLingenieurs.nl

Deze publicatie, die tot stand is gekomen onder de verantwoordelijkheid van de Bond van Nederlandse Architecten (BNA) en de branchevereniging van management-, advies-, en ingenieursbureaus NLingenieurs, beoogt de adviseurs ondersteuning te bieden ter zake van een specifiek onderdeel van de uitoefening van hun beroep. Hoewel aan de totstandkoming van deze publicatie een zorgvuldig proces van overleg en overweging is voorafgegaan, is er geen verplichting de in deze publicatie opgenomen adviezen en standpunten op te volgen.

Deze handleiding is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Toch is het niet uitgesloten dat bepaalde informatie verouderd, onvolledig of anderszins onjuist is. Gebruikers van deze handleiding worden daarom geadviseerd een passende zorgvuldigheid te betrachten bij het opvolgen van de adviezen uit deze gebruikshandleiding.

Voor wie en waarom deze gebruikershandleiding? 7

Zo verklaart u de DNR van toepassing 7

Digitale verstrekking 7

Wettelijke regeling rechtsverhouding opdrachtgever – architect, ingenieur en adviseur 8

De DNR en het dwingend recht 8

1. Onvoorziene omstandigheden
2. Opzegging van de opdracht zonder grond
3. Rechten van de adviseur op het advies

Internationale opdrachten 9

Aansprakelijkheid 10

Verzekerbaarheid van indirecte schade 10

Detachering 10

Op welke (nieuwe) risico's moet u bedacht zijn? 11

1. Goedkeuringsrecht opdrachtgever contract adviseur-voorgeschreven persoon
2. Wees voorzichtig met het vrijwaren van de opdrachtgever
3. Wees voorzichtig met een hoog eigen risico
4. Niet alle risico's worden gedekt door uw verzekering

Bijlage: Standaardbrief ter introductie van de nieuwe voorwaarden 13

Voor wie en waarom deze handleiding?

Deze handleiding is bedoeld voor leden van de BNA en NLI ingenieurs, en heeft als doel het inzicht in de DNR 2011 te vergroten en het gebruik ervan te vergemakkelijken. Het geeft nadere informatie over zaken die spelen rond (de totstandkoming van) een contract, maar die zich niet lenen voor opname in de DNR of de Toelichting op de DNR.

Zo verklaart u de DNR van toepassing

Algemene Voorwaarden, zoals de Rechtsverhouding opdrachtgever – architect, ingenieur en adviseur DNR 2011, gelden niet vanzelf. Ze zijn pas van toepassing als ze door partijen uitdrukkelijk van toepassing zijn verklaard. Daarvoor is nodig dat de wederpartij deze voorwaarden heeft aanvaard. De opdrachtgever kan de DNR pas aanvaarden als hem de mogelijkheid is geboden om van de DNR kennis te nemen. Algemene voorwaarden zijn namelijk vernietigbaar als de opdrachtgever niet de mogelijkheid is geboden om van de algemene voorwaarden kennis te nemen. Een opdrachtgever wordt geacht kennis te hebben kunnen nemen van algemene voorwaarden als deze aan hem 'ter hand zijn gesteld'. Daarvan is sprake wanneer de algemene voorwaarden letterlijk overhandigd worden en ook als de voorwaarden op een andere manier bij de wederpartij komen (zoals per post, koerier, fax of e-mail). In deze laatste gevallen dienen de voorwaarden de wederpartij wel daadwerkelijk bereikt te hebben. Het is dus niet voldoende om op het briefpapier te verwijzen naar de DNR. Bij de opdrachtbevestiging doet de adviseur er derhalve goed aan de DNR van toepassing te verklaren en een exemplaar van de DNR bij te sluiten.

Aangezien een opdracht schriftelijk dient te worden bevestigd, is het verstandig om van de opdrachtgever een geparafeerd exemplaar van de algemene voorwaarden retour te vragen. Een andere mogelijkheid is om in de overeenkomst op te nemen dat de DNR bij ondertekening van de overeenkomst aan de opdrachtgever is overhandigd. In de Model Basisopdracht wordt door de opdrachtgever en adviseur verklaard dat de DNR door de adviseur ter beschikking is gesteld. Indien u een overeenkomst sluit met een opdrachtgever die de DNR al in huis heeft omdat u eerder met hem werkte op basis van de DNR, dan kunt u met deze opdrachtgever afspreken dat u geen exemplaar meer hoeft toe te zenden. Wel moet u alsnog expliciet afspreken dat de DNR op onderhavige opdracht van toepassing is.

Let op: indien u op basis van de DNR 2011 wil werken met een opdrachtgever met wie u voordien werkte op basis van de DNR 2005, dan dient u uiteraard wel een exemplaar van de DNR 2011 te overhandigen, net zoals u dat bij een nieuwe opdrachtgever doet.

Digitale verstrekking

Sinds medio 2010 kent het Burgerlijk Wetboek (BW) de mogelijkheid om algemene voorwaarden digitaal ter hand te stellen (lees: een e-mail te sturen met daarin een downloadbare pdf of hyperlink), ook als de overeenkomst mondeling of schriftelijk tot stand is gekomen. Maar let op! De opdrachtgever moet toestemming geven voor digitale terhandstelling. Daarnaast is het nog onduidelijk of van consumenten gevegd kan worden dat ze instemmen met digitale verstrekking van algemene voorwaarden. U neemt het zekere voor het onzekere door:

- a. van uw opdrachtgever expliciet toestemming te vragen voor digitale verstrekking (zie Model Basisopdracht artikel 2 onder D), en
- b. consumenten altijd een fysiek exemplaar ter hand te stellen. Doet u dit niet, dan loopt u het risico dat de algemene voorwaarden (DNR) niet van toepassing zijn (vernietigbaar).

Wettelijke regeling rechtsverhouding opdrachtgever – architect, ingenieur en adviseur

De DNR en het dwingend recht

1 Artikel 6:258 BW luidt: '1. De rechter kan op verlangen van een der partijen de gevolgen van een overeenkomst wijzigen of deze geheel of gedeeltelijk ontbinden op grond van onvoorziene omstandigheden welke van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst niet mag verwachten. Aan de wijziging of ontbinding kan terugwerkende kracht worden verleend. 2. Een wijziging of ontbinding wordt niet uitgesproken, voor zover de omstandigheden krachtens de aard van de overeenkomst of de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening komen van degene die zich erop beroept. 3. Voor de toepassing van dit artikel staat degene op wie een recht of een verplichting uit een overeenkomst is overgegaan, met een partij bij die overeenkomst gelijk.'

2 De leden 1-3 van artikel 25 Auteurswet luiden: '1. De maker van een werk heeft, zelfs nadat hij zijn auteursrecht heeft overgedragen, de volgende rechten: a. het recht zich te verzetten tegen openbaarmaking van het werk zonder vermelding van zijn naam of andere aanduiding als maker, tenzij het verzet zou zijn in strijd met de redelijkheid; b. het recht zich te verzetten tegen de openbaarmaking van het werk onder een andere naam dan de zijne, alsmede tegen het aanbrengen van enige wijziging in de benaming van het werk of in de aanduiding van de maker, voor zover deze op of in het werk voorkomen, dan wel in verband daarmee zijn openbaar gemaakt; c. het recht zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk, tenzij deze wijziging van zodanige aard is, dat het verzet zou zijn in strijd met de redelijkheid; d. het recht zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere aantasting van het werk, welke nadeel zou kunnen toebrengen aan de eer of de naam van de maker of aan zijn waarde in deze hoedanigheid. 2. De in het eerste lid genoemde rechten komen, na het overlijden van de maker tot aan het vervallen van het auteursrecht, toe aan de door de maker bij uiterste wilsbeschikking aangewezenen. 3. Van het recht, in het eerste lid, onder a genoemd kan afstand worden gedaan. Van de rechten onder b en c genoemd kan afstand worden gedaan voor zover het wijzigingen in het werk of in de benaming daarvan betreft.'

De rechtsverhouding tussen Rechtsverhouding opdrachtgever – architect, ingenieur en adviseur wordt geregeld in boek 7 titel 7 Burgerlijk Wetboek (BW). Vanaf artikel 400 wordt de overeenkomst van opdracht behandeld voor de tekst van deze titel uit het BW).

In Nederland geldt het zogenaamde autonomiebeginsel. Dat wil zeggen dat partijen veel vrijheid hebben om af te spreken wat ze willen. Het Burgerlijk Wetboek bestaat voor een groot deel uit regeland recht. Daarvan mag je bij overeenkomst afwijken. Van sommige wetsartikelen mag je echter niet afwijken. Zij vormen dwingend recht. In de DNR staan meerdere artikelen die rechtstreeks raken aan wettelijke artikelen die (deels) dwingendrechtelijk van aard zijn en waarvan dus niet bij overeenkomst afgeweken kan worden. Ook staan er in de DNR bepalingen die ten aanzien van consumenten niet hard gemaakt kunnen worden, omdat ze in dat kader in strijd zijn met dwingend recht uit het BW.

Hieronder een overzicht van de bepalingen uit de DNR die rechtstreeks raken aan dwingendrechtelijke bepalingen uit het BW.

1. Onvoorziene omstandigheden

Artikel 10 DNR 2011 is dwingendrechtelijk van aard en geformuleerd overeenkomstige artikel 6:258 BW 1. Hiervan kan dus niet worden afgeweken. Het heeft daarom geen zin deze bepaling te schrappen, omdat beide partijen dit recht sowieso hebben.

2. Opzegging van de opdracht zonder grond

Artikel 24 DNR 2011 is dwingendrechtelijk van aard op grond van artikel 7:408 lid 1 BW juncto artikel 7:413 lid 2 BW, voor zover betrekking hebbend op de opdrachtgever zijnde een natuurlijke persoon die een opdracht heeft verstrekt anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf (m.a.w. een 'consument'). De opdrachtgever als consument mag de opdracht dus altijd zonder grond opzeggen. De professionele opdrachtgever mag de opdracht eveneens zonder grond opzeggen, tenzij er andere afspraken zijn gemaakt. In de DNR 2011 zijn hieromtrent geen andere afspraken gemaakt. De adviseur komt niet het recht toe op grond van het BW om zonder grond de opdracht op te zeggen (zie artikel 408 lid 2 BW). Deze laatstgenoemde bepaling is echter niet dwingendrechtelijk, maar regelenrechtelijk van aard, en daarvan mag worden afgeweken. Dat gebeurt dan ook in de DNR. Immers, ook de adviseur heeft op grond van artikel 24 DNR het recht de opdracht zonder grond op te zeggen.

3. Rechten van de adviseur op het advies

Artikel 45 en verder van de DNR 2011 regelt het eigendom en gebruik van de documenten. Hier handelt het bijvoorbeeld om de intellectuele eigendommen op grond van de Auteurswet 1912, de Rijkswet houdende regels met betrekking tot Octrooi en het Beneluxverdrag inzake de intellectuele eigendom inzake merken, tekeningen of modellen. Adviseurs zullen in de dagelijkse praktijk vooral te maken hebben met het auteursrecht. Met betrekking tot auteursrechten en dwingend recht is het volgende relevant bij onderhandelingen.

Auteursrecht 2 hoeft niet te worden vastgelegd. Auteursrecht ontstaat automatisch op het moment dat iemand een origineel werk van kunst, letterkunde of wetenschap (de interpretatie van deze begrippen is ruim) vervaardigd.

Artikel 25 van de Auteurswet bevat de persoonlijkheidsrechten (ook wel morele rechten genoemd). Kort gezegd komen deze er op neer dat de maker van een werk zich kan verzetten tegen publicatie zonder naamsvermelding, tegen publicatie onder andermans naam of met een nieuwe titel, en tegen elke wijziging of verminking tenzij dat onredelijk is. De meeste persoonlijkheidsrechten kunnen worden overgedragen bij contract. Echter van het recht zich te verzetten tegen verminking kan geen afstand worden gedaan. Dit omdat anders het risico aanwezig is dat iedere opdrachtgever altijd dat recht op gaat eisen, zodat hij vrijelijk kan wijzigen in het werk.

Voor de DNR betekent dit het volgende: artikel 46 leden 2a, b, c en d van de DNR 2011 regelen de auteursrechten van de adviseur rondom openbaarmaking van zijn werk. Deze bepalingen zijn dwingendrechtelijk van aard en geformuleerd conform artikel 25 lid 1 Auteurswet.

Echter, op grond van artikel 25 lid 3 Auteurswet kan afstand worden gedaan van het recht genoemd in artikel 46 lid 2a DNR. Van de rechten genoemd onder 46 lid 2b en 2c DNR kan op grond van artikel 25 lid 3 Auteurswet afstand worden gedaan voor zover het wijzigingen in het werk of in de benaming daarvan betreft. Van artikel 46 lid 2d kan geen afstand worden gedaan. Dat recht rust bij de adviseur, welke afspraak er verder ook gemaakt wordt. De stappen die u kunt nemen als er sprake is van een auteursrechtsschending, zijn afhankelijk van de partijen die in het geding zijn en de algemene voorwaarden die op de opdracht van toepassing zijn. Vaak zal diegene die inbreuk maakt op het auteursrecht dit niet beseffen. Dan kan het, afhankelijk van de situatie, verstandig zijn om eerst aan de overtreder duidelijk te maken dat hij inbreuk maakt op het auteursrecht, voordat meer ingrijpende stappen worden ondernomen. Indien dit niet mogelijk is of het geen effect heeft, kan een procedure gestart worden bij een arbitrage-instituut. De eis bestaat dan bijvoorbeeld uit schadevergoeding. Een procedure kan alleen bij een arbitrage-instituut aanhangig worden gemaakt indien partijen dit hebben afgesproken. Indien partijen een dergelijke afspraak niet hebben gemaakt, kan men een procedure starten bij de civiele rechter.

Internationale opdrachten

Mocht u overwegen om werkzaamheden in het buitenland te verrichten en u bent verzekerd conform de raampolis bij de DNR 2011, dan is het werken in het buitenland niet standaard gedekt! Neem daarom altijd contact op met uw verzekeraar indien u overweegt opdrachten buiten Nederland aan te nemen.

Er is een Engelse versie van de DNR 2011 beschikbaar gesteld door de BNA en NLingenieurs, waarmee in het buitenland of met buitenlandse opdrachtgevers onder Nederlands recht zou kunnen worden gecontracteerd. De DNR 2011 is echter, net als de DNR 2005, niet specifiek bedoeld voor het contracteren in het buitenland. De DNR 2011 is toegesneden op de Nederlandse adviespraktijk.

FIDIC (de internationale federatie van consulting engineers) heeft diverse contracten ontwikkeld die gebruikt kunnen worden door adviseurs die werken in het buitenland (ook buiten Europa). De 'Client / Consultant Model Services Agreement' (the white book) is voor adviseursopdrachten de meest gebruikte regeling. De FIDIC White Book is o.a. geschikt voor:

- haalbaarheidsstudies;
- ontwerp;
- projectmanagement;
- directievoering.

Andere contracten van FIDIC zijn:

- Works contracts (the Red Book);
- EPC / Turnkey contract (the Silver Book);
- Design – Build – Operate (the Gold Book).

Ook bijvoorbeeld de Wereldbank hanteert sets algemeen geaccepteerde voorwaarden:

- Consultants Services Time-Based contracts;
- Consultants Services Lump-Sum contract;
- Small Assignments Time-Based Payments;
- Small Assignments Lump-Sum Payments.

Voorgaande opsommingen zijn niet limitatief. Er zijn nog andere, veel voorkomende internationale contracten in omloop. Zie voor meer informatie over de internationale contracten de sites www.fidic.org en www.worldbank.org, waar de bovengenoemde contracten te bestellen of te downloaden zijn.

Aansprakelijkheid

De DNR 2011 kent een gewijzigde aansprakelijkheidsregeling ten opzichte van de DNR 2005 (zie artikel 15 DNR 2005 en DNR 2011). Er is in de DNR 2011 een keuzemogelijkheid ingevoegd, zodat partijen de te vergoeden schade kunnen verhogen van een bedrag gelijk aan de advieskosten met een maximum van € 1.000.000 tot een bedrag gelijk aan driemaal de advieskosten met een maximum van € 2.500.000. Deze keuze kan expliciet gemaakt worden in de bij de DNR behorende Model Basisovereenkomst (MBo). Indien er geen expliciete keuze gemaakt wordt dan geldt, conform lid 2 van artikel 15, het lagere aansprakelijkheidsregime.

Biedt uw standaardpolis dekking tot eenmaal de advieskosten met een maximum van € 1.000.000, en wil een bepaalde opdrachtgever dat u aansprakelijk bent voor driemaal de advieskosten met een maximum van € 2.500.000, dan neemt u de meerkosten van de af te sluiten projectverzekering uiteraard mee in (de onderhandelingen over) de prijs.

Verzekeraarheid van indirecte schade

De DNR 2011 sluit – net als in de DNR 2005 – aansprakelijkheid voor indirecte schade uit. U bent dus alleen aansprakelijk voor directe schade (zie toelichting artikel 14 DNR 2011). Bepaalde opdrachtgevers eisen soms dat u ook aansprakelijk bent voor indirecte schade. Inmiddels zijn bepaalde verzekeraars bereid om indirecte schade – mits gemaximaliseerd en/of precies omschreven – te dekken. Indien u uw aansprakelijkheid op dit punt wenst te verruimen, vraag dan uw verzekeraar/tussenpersoon wat uw mogelijkheden voor een bredere standaard polisdekking zijn.

Detachering

Besloten is om in de DNR 2011 geen regeling op te nemen ten aanzien van detachering. De reden hiervoor is dat de gebruikers van de DNR 2011 over het algemeen onafhankelijke adviseurs/bureaus zijn en géén detachering-bureaus. BNA en NLingenieurs erkennen dat er regelmatig personen vanuit de bureaus worden gedetacheerd bij opdrachtgevers. Voor deze detacheringen wordt geadviseerd een afzonderlijke detacheringsovereenkomst te gebruiken, al dan niet naast de DNR 2011.

Op welke (nieuwe) risico's moet u bedacht zijn?

1. Goedkeuringsrecht opdrachtgever contract adviseur-voorgeschreven persoon

In artikel 13 lid 2 DNR 2011 is niet langer bepaald dat de adviseur niet aansprakelijk is voor toerekenbare tekortkomingen van een door de opdrachtgever voorgeschreven persoon. Maar artikel 14 lid 5 bepaalt wel dat de adviseur voor het werk van een door de opdrachtgever voorgeschreven persoon tot niet meer gehouden is dan tot datgene waartoe de adviseur die persoon kan houden krachtens de overeenkomst tussen de adviseur en de voorgeschreven persoon. Met het oog op deze veranderingen bepaalt artikel 6 lid 3 DNR dat de adviseur het contract dat hij wil aangaan met een door de opdrachtgever voorgeschreven persoon, ter goedkeuring voorlegt aan de opdrachtgever.

Let er dus op dat u in de overeenkomst met de voorgeschreven persoon niet onnodig meer risico bij uzelf neerlegt dan nodig. En vergeet niet het contract met deze persoon te laten goedkeuren door de opdrachtgever.

2. Wees voorzichtig met het vrijwaren van opdrachtgever

Naar aanleiding van artikel 12 lid 8 DNR 2011, waarin is bepaald dat de opdrachtgever de adviseur vrijwaart voor aanspraken van derden, wijzen we u op het volgende. Het komt regelmatig voor dat omgekeerd de opdrachtgever juist van de adviseur een vrijwaring vraagt tegen aanspraken van derden. Indien u een dergelijke vrijwaring zonder meer accepteert, haalt u een bepaalde vorm van (onbeperkte) aansprakelijkheid jegens derden binnen, waarbij de aansprakelijkheidsbeperkende bepalingen van de DNR niet van toepassing zijn en de standaard raampolis bij de DNR mogelijk onvoldoende dekking geeft. Mocht u met een dergelijk verzoek worden geconfronteerd, dan vraagt dat van u een actieve houding. In de eerste plaats is het raadzaam om samen met de opdrachtgever vast te stellen voor welke schadegebeurtenissen vrijwaring tegen aanspraken van derden wordt verlangd. Een formulering als bij artikel 12 lid 8 DNR 2011 voor wat betreft de vrijwaring ('tegen aanspraken van derden, die gerelateerd zijn aan de advieswerkzaamheden verricht uit hoofde van de opdracht aan de adviseur') biedt ruimte voor aansprakelijkheid voor schade die qua soort en omvang onbeperkt kan variëren. Bijvoorbeeld valt te denken aan bedrijfs- of zelfs reputatieschade die een aannemer (niet zijnde de opdrachtgever) meent te hebben door een project dat als gevolg van een fout van de adviseur negatief in de publiciteit komt. Met rede zou in de opdracht vastgesteld kunnen worden dat het uitsluitend gaat om aan de advieswerkzaamheden gerelateerde directe schade zoals omschreven in artikel 14 DNR 2011 leden 1 en 2, die in hoogte is beperkt zoals vastgesteld in artikel 15 DNR 2011.

Als de schadegebeurtenissen zijn vastgesteld, ligt het op uw weg om de bijbehorende risico's te inventariseren en maatregelen te bedenken waarmee deze kunnen worden beperkt. Vervolgens is het raadzaam de risico's voor te leggen aan uw verzekeraar.

3. Wees voorzichtig met een hoog eigen risico

Door een hoog eigen risico te accepteren, kan de premie veelal lager worden vastgesteld. Het accepteren van een hoog eigen risico heeft uiteraard ook een keerzijde. Een hoog eigen risico kan soms gevaar opleveren voor de continuïteit van uw onderneming. Aspecten die in ieder geval een rol spelen bij het bepalen van het eigen risico zijn:

- de aard van de opdrachten;
- het schadeverleden;
- de genomen financiële maatregelen (voorzieningen).

4. Niet alle risico's worden gedekt door uw verzekering

Ook als de DNR 201 I integraal van toepassing is, dekt uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering niet alle mogelijke risico's waarvoor u op grond van de DNR 201 I wel aansprakelijk bent.

U bent bijvoorbeeld niet verzekerd voor overschrijding van de bouwkosten. Voor niet en te laat presteren (wanprestatie) bent u evenmin verzekerd (al zijn er verzekeraars die dit wel standaard meeverzekeren). Eventuele daardoor ontstane schade zult u uit eigen middelen moeten betalen als u aansprakelijk bent. Wilt u dit anders regelen, dan kunt u hierover nadere afspraken maken met uw verzekeraar of tussenpersoon.

Niet standaard via de raampolis gedekte risico's onder de DNR 201 I zijn:

- a. voor schade door het in het geheel niet uitvoeren van een opdracht (niet tijdig uitvoeren is soms onder bepaalde voorwaarden te verzekeren);
- b. voor kosten die betrekking hebben op het verbeteren, herstellen, opnieuw uitvoeren of alsnog uitvoeren van de werkzaamheden voortvloeiend uit de aanvaarde opdracht, met inbegrip van de schade die het gevolg is van de daaruit voortvloeiende vertraging;
- c. voor schade door overschrijding van bouwkosten of prijzen ten gevolge van foutieve begrotingen of ramingen;
- d. voor kosten van werkzaamheden voor, voorzieningen in en/of onderdelen van een (bouw)werk, die door een fout in ontwerp of bestek in een later stadium moeten worden verricht, ingepast en/of aangebracht, uitsluitend voor zover die kosten ook zonder de fout noodzakelijk zouden zijn geweest;
- e. voor overschrijding van een volmacht;
- f. voortvloeiende uit een boete-, garantie-, vrijwarings-, of ander beding van soortgelijke strekking, behalve indien en voorzover aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen;
- g. voor schade in verband met verontreiniging en/of aantasting van bodem, lucht of water, tenzij deze verontreiniging en/of aantasting het gevolg is van een plotselinge onzekere gebeurtenis behoudens schade die is ontstaan uit werkzaamheden verricht op basis van DNR 201 I;
- h. voor schade voortvloeiende uit inbreuk op patenten, octrooien, licenties e.d.;
- i. voor schade die is aan te merken als opzettelijk handelen of nalaten van de verzekerde;
- j. voor schade als gevolg van een vermogensdelict van een verzekerde.

Bijlage

Standaardbrief ter introductie van de nieuwe voorwaarden

Geachte .....,

Hierbij delen wij u mee dat de tot dusver geldende algemene voorwaarden van ons bureau zijn geactualiseerd en gemoderniseerd. Bijgaand treft u een exemplaar van de nieuwe algemene voorwaarden DNR 2011 aan. Hierdoor bieden wij u alvast een redelijke mogelijkheid om van onze algemene voorwaarden kennis te nemen.

Het heeft vanzelfsprekend onze voorkeur dat deze algemene voorwaarden in toekomstige opdrachten van toepassing worden verklaard.

[Optioneel:] Het heeft tevens onze voorkeur dat deze algemene voorwaarden in de lopende opdracht(en) van toepassing worden verklaard. Hiertoe zal op korte termijn een overleg met u worden ingepland.

Deze voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Rechtbank Amsterdam, onder nummer 78/2011. Deze algemene voorwaarden zijn ook te raadplegen op of te downloaden via onze website <SITENAAM>

Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog vragen hebben, dan zullen wij die graag beantwoorden.

Wij vertrouwen erop u met het bovenstaande naar behoren te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bijlage: algemene voorwaarden DNR 2011

Uitgave

BNA

Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst

Bond van Nederlandse Architecten

Jollemanhof 14

Postbus 19606

1000 GP Amsterdam

T 020 555 36 66

F 020 555 36 99

bn@bn.nl

www.bn.nl

NLingenieurs

Branchevereniging van advies-, management- en ingenieursbureaus

Koningskade 30

Postbus 30442

2500 GK Den Haag

T 070 314 18 68

F 070 314 18 78

info@NLingenieurs.nl

www.NLingenieurs.nl

Redactie

BNA, Amsterdam

NLingenieurs, Den Haag

Marc Mijer, Ouderkerk aan de Amstel

Opmaak

Drukkerij Zeeland, Zeeland

© BNA en NLingenieurs

Alle rechten voorbehouden.

Eerste uitgave augustus 2011
